A nagy gladiátor

— ILIJA KATIĆ —

Meg kell állnunk. Sötétek Európa uccaszorosai.
Lélekzetet kell vennünk. Soká tartjuk már lélekzetünk vissza.
Közeleg az éj s a viharos éjhez nagy szivünk legyen!
Mért van bánat a szemedben?
Szemed a félelmet mért issza?

Fent fütyöl a szél. A hágók zengenek.
Európa úttalan szorosai borzalmakat ásítanak.

nézd a Jövő felé tülkölő mozdonyok felgyúlt nagy szemét!
Nézd, hovy lobognak zászlaink, hogy lengenek.

Ó, nagy felgyúlt szeme a lokomotívnak, amely a viharos éjben zakatol,
Ó, nagy felnyílt szemek a Pacifik hullámzó térségein,
Ó, a tudós nagy, fáradt két szeme, amely titkokat puhatol!

Emelkedik az égbolt, kigyúl a fényreklám,
az óriás rotációs dörög ée betűt hány
dörög és betűt hány:
S O S
S O S
S O S
Süllyed egy hajó!
És kovácsol, kopácsol a föld alatt a sok millió
kopácsol a föld alatt a sok millió
a sok millió!

Felettünk a fényszóró az égre csodás jelet karcol.
Borzalmasan egyedül állasz a jel előtt: az égre ki hívta?
Tudod-e, hogy Spartakusz él, hogy el nem esett?
Hogy még egyre harcol?!
És el nem eshet, míg a szabadságot ki nem vívta!
Látom Spartakusz szemét. Tűzszemeit a győzelemnek.
Hallom: szólongat át úttalanságon és homályon.
Fent szél fütyül. Fenyegető szorosok tárulkozva felelnek.
Lábaim alatt még századok súlyát érzem:
legázoltan,
már halálon!

Rácson át
Láncon át
századokon át
át üszkök helyén és harctereken
dróton át
árkon át
falon át
át üszkök helyén és harctereken
Nézd a nagy felgyúlt szemet, amely érettünk égett,
a szemet, amely a Bastille sáncán át-visz — s utunk ott sem ér véget.

Mért szemedben a bánat
a fájdalom
mért szemed e rettenete?
Közelg az éj, a viharos éjhez nagy szívünk legyen!
A nagy gladiátor velünk van.
Sérthetetlen
győzhetetlen
az élen megyen.
Nem érzed, hogy perzsel meleg, erős, örök lehellete?!

Fordította: Lőrinc Péter

Kukac Márton

Mutatvány a szerző „Vásár" c. sajtó alatt lévő elbeszélés kötetéből.

Hiába imádkozott annyit Kukac Márton, a rétvégi tanyásgazda, a kapzsiság ördögét nem tudta magából kiűzni.

Órákkal előbb kelt, a környékbeli parasztgazdáknál és még alig pitymallott, már a düllőutak mentén legeltette birkáit. Kérges, nagy kezeit összekulcsolva szorongatta ócska sipkáját és imádkozott. Imádkozott mormolva, félhangon, majd egész kiáltozásba csapott át a jejveszékelő imádsága. Kopasz fején a bőr egészen megbarnult, mert a szeles, hűvös hajnali levegőben, meg napközben is sokszor vette le fejéről a sipkát, ha harangszót hallott. Igen-igen sokat imádkozott őkelme. A rózsafüzért még a hajnali legeltetésnél is elővette — mindig magánál hordta — s a virradat százegy imádság elmondása után találta meg a vetések között.

A düllőutak mentén aztán imaközben ráengedte birkáit az idegen vetésre. Mindenütt haraptak egy-egy falást a jószágok s jóllaktak úgy, hogy a gazdájukét nemigen fogyasztották.

A szomszédok csak a fejüket csóválták, de az istenes Kukacnak nem mertek szólni, mert az átkot is olyan könnyen szórta a szája, mint az imádságot. S aztán óvatos volt Kukac, nem tett nagyobb kárt egy helyen.

Csak ha indulata elragadta, viselkedett meggondolatlanul, félelmesen. Egyszer egy szép nagy, már folyató üszőborjúJának egyetlen ökölcsapással betörte az oldalbordáit, mert befalt egy tucat alig tipegő kiscsirkét, úgy hogy le kellett vágni az állatot.

Kukac a munkából is kivette részét, mikor nekifogott. Dolgozott mindig és dolgoztatott. Sovány földje volt a közeli Szikes-pusztán túl. Amikor a rétvégi járási legelőt fölparcellázták, Kukac eladta régi földjét és a feleségéét Téglás község belső földjén az ugarokban és mégegyszer annyit vett itt a járásban, 20 éves lefizetésre. Jó pár láncot bérelt is Szikes-puszta főbérlőjétől.